

grimt at få det belyst, men sådan er det. Det står her i det, man selv har udgivet.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg lagde mærke til, at der i den opremsning, som hr. Frank Aaen kom med, var alle mulige forslag til besparelser remset op i en debat om ældre. Jeg ved ikke, om mulige besparelser på børnechecken har ret meget at gøre med at ramme gruppen af pensionister i dette land. Men jeg vil gerne udfordre hr. Frank Aaen til at tage den debat, når vi kommer til debatten om ændringsforslagene til finansloven. Så vil jeg meget gerne tage en debat om det, og så kan jeg love hr. Frank Aaen, at Dansk Folkeparti vil støtte de forslag, der bliver fremsat her i Folketingssalen, som f.eks. giver bedre hjemmehjælp til landets ældre. Det gjorde vi med hensyn til ændringsforslagene for indeværende år, og det vil vi også gøre ved behandlingen af ændringsforslagene for finansloven for næste år.

Sonja Albrink (CD):

Jeg skal gøre det kort. Jeg skal meddele, at CD stemmer alle forslag til vedtagelse ned.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Højre afstemningstavle virker ikke i dag, men det skulle den venstre gøre, og forhåbentlig viser den også stemmetallene, når jeg nu trykker på knappen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 13 af Pia Kjærsgaard (DF) (se foran) forkastedes, idet 4 (FP og DF) stemte for, 97 (S, V, KF, SF, RV, EL og CD) imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 14 af Karen Højte Jensen (KF) og Erik Larsen (V) (se foran) forkastedes, idet 44 (V, KF, FP og DF) stemte for, 60 (S, SF, RV, EL og CD) imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 15 af Villy Søvndal (SF) (se foran) forkastedes, idet 13 (SF og EL) stemte for, 90 (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 16 af Tom Behnke (FP) (se foran) forkastedes, idet 6 stemte for (FP, DF og (ved en fejlafstemning) 1 (V)), 84 (S, V, KF, RV og CD) imod; 13 (SF og EL) stemte hverken for eller imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 17 af Bruno Jerup (EL) (se foran) forkastedes, idet 4 stemte for (EL), 91 (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) imod; 9 (SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.17

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

2) **Forespørgsel nr. F 8:**

Forespørgsel til socialministeren:

»Hvad agter regeringen at foretage sig for at sikre den lovede pladsgaranti i en situation, hvor flere og flere kommuner offentligt melder ud, at de er på vej til at droppe pladsgarantien, og hvad vil regeringen gøre for at sikre en højere kvalitet i dagtilbudene?«

Af Villy Søvndal (SF) og Jes Lunde (SF).
(Forespørgslen anmeldt 8/10 97. Fremme af forespørgslen vedtaget 22/10 97).

Begrundelse

Villy Søvndal (SF):

På trods af statsministerens flere gange gentagne løfte er vi stadig meget langt fra en landsdækkende pladsgaranti. Faktisk er ventelisterne i dag voksende. Vi er altså ikke på vej hen imod, men på vej væk fra den lovede pasningsgaranti på den kontante måde, at der næste år vil være færre kommuner med børnepasningsgaranti, end tilfældet er nu.

Vi synes grundlæggende i SF, at det er et vigtigt princip at overholde det, man lover. Derfor foreslår vi, at løftet om pladsgaranti opfyldes i forbindelse med de kommende finanslovfor-handlinger, ikke ved tvang, hvilket tidligere er blevet afvist af regeringspartierne som værende et indgreb i det kommunale selvstyres ret til at lade børn stå på venteliste, men ved belønning, således at kommuner, der opfylder pasningsgarantien, får en økonomisk belønning og oven i købet så stor en belønning, at det for de fleste kommuner ikke kan betale sig at lade være.

En del kommuner har øget pladsantallet ved at proppe stadig flere børn ind i de eksisterende institutioner på den eksisterende plads. Det er ikke en god idé, og det var det, Københavns forældre protesterede imod i går. Børnene bliver som påvist mere syge. De bliver mere stressede. Børn har krav på plads, også fysisk plads, og netop belønningsmodellen, der gør, at kommunerne får pengene med ud, giver mulighed for at åbne nye institutioner af god kvalitet og med god plads.

Problemerne med merindskrivning har været størst i skolefritidsordningerne, bl.a. fordi der er betydelig færre regler og standarder for disse. SF foreslår derfor, at der specielt sættes ind på dette område for at sikre anstændige forhold i skolefritidsordningerne.

Jeg skal slutte disse indledende betragtninger med det håb, at socialministeren i dag vil komme med nogle konkrete svar, som dels indfrier løftet og dels sikrer en kvalitet, der giver børnene de bedste rammer og den bedste kvalitet i dagtilbudene.

Besvarelse

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg kan ikke lade være med at starte med et hjertesuk.

Jeg bliver faktisk utrolig trist til mode, når jeg er vidne til hr. Villy Søvndals fuldstændig løsevne pukken på, at der stadig væk er ventelister til daginstitutionerne, og til hans pukken på statsministeren, der for nogle år siden tilkendegav behovet for, at kommunerne havde en pladsgaranti.

Vi har diskuteret denne sag mange gange, og jeg har gentagne gange måttet sige, at det ikke var noget løfte fra regeringen om en pladsgaranti. Det var en tilkendegivelse af, at det er noget, der står meget højt på dagsordenen for

regeringen, og at vi med forskellige midler vil tilskynde kommunerne til at sørge for, at de forældre, der har brug for at få passet deres barn, også kan få passet deres barn.

Når jeg siger, at jeg bliver trist til mode over en fuldstændig løsevne og uhistorisk tilgang til dette spørgsmål fra hr. Villy Søvndals side, er det, fordi antallet af de pladser, der er bygget, siden statsministeren og også jeg selv som socialminister talte om behovet for en pladsgaranti, langt har oversteget det antal pladser, der ville være blevet bygget, hvis det ikke var blevet sat på dagsordenen.

Mange af de ting, som regeringen har gjort, har haft en utrolig betydning, og det antal pladser, der er bygget i dag, overstiger faktisk langt det tal, nogen af os på det tidspunkt drømte om skulle til for at opfylde en pladsgaranti.

Så kan man se i bakspejlet og sige i bagklogskabens lys, at det kunne vi da have sagt os selv. Vi kunne have sagt os selv, at der først er en pladsgaranti, den dag hvert eneste barn i kongeriget Danmark kan blive passet, og det tror jeg, vi er ved at måtte se i øjnene.

Men det betyder også, at den opgave, som kommunerne står over for, er mange, mange, mange gange større end den, vi troede de stod over for i 1993, da vi begyndte på denne diskussion. Der er en erkendelse af, at vi nu har nået en dækningsgrad, der er langt større end den, der var lagt op til på det tidspunkt i 1993, da debatten om en pasningsgaranti overhovedet tog fart.

På den måde er det, jeg siger her, også en del af besvarelsen af, hvad regeringen agter at foretage sig for at sikre den lovede pasningsgaranti i en situation, hvor flere og flere kommuner melder ud, at de er på vej at droppe pasningsgarantien.

Det er for det første, at vi stadig væk er med til at sætte det meget højt på dagsordenen i en holdningsdebat om, hvad vi prioriterer i vores samfund, og at det faktisk har en meget stor virkning. Men derudover er det sådan, at i aftalerne med Kommunernes Landsforening, som jo handler om, hvad vi skal bruge pengene til på forskellige områder, har man været nødt til at tilkendegive et behov for at dæmpe væksten på visse områder.

Det kan godt være, at hr. Villy Søvndal ikke kan acceptere den sammenhæng, at man ikke bare kan poste penge ud til hvad som helst uden hensyntagen til den almindelige samfundsøkonomiske sammenhæng, men der er

altså andre, der accepterer de finanspolitiske hensyn.

Under alle omstændigheder blev det understreget i aftalen med Kommunernes Landsforening, at på dagtilbudsområdet var der en mulighed for at fortsætte og videreføre en udbygning. Det blev også henstillet til kommunerne, at de skulle overveje alternative og mindre omkostningskrævende tilbud.

Hr. Villy Søvndal har selv været med til at gennemføre sådanne alternative veje gennem revisionen af bistandsloven i den ny servicelov, hvor der nu er kommet en såkaldt frit valg-ordning, der giver både kommunerne og forældrene nogle flere strenge at spille på. Det tror jeg faktisk også er med til at sørge for, at der kommer flere pladser, således at vi kan opnå, at alle forældre, der gerne vil have passet deres børn, også kan få dem passet.

Op gennem 1990'erne har der været etableret mere end 170.000 flere pladser – det er faktisk ret mange pladser – og i perioden fra 1993 til 1997 har der været en årlig vækst på 26.000 pladser, det vil sige 26.000 flere børn, der kunne blive passet. Man må sige, at hvis det ser ud til, at denne vækst fortsætter, kommer vi med raske skridt nærmere en pasningsgaranti.

Selv om man i nogle kommuner siger, at der faktisk nærmest er over 100 pct.s dækningsgrad, fordi forældrenes forventning om, hvor de vil have passet deres børn, også har ændret sig og er blevet mere og mere præcist rettet mod bestemte institutioner, er det dog 90-100 pct., der må være mætningspunktet.

Når det nu er sådan i 1997, at det faktisk ser ud til, at der bliver bygget 20.000 flere pladser, og når prognoserne tyder på, at det samme er tilfældet i 1998, er vi faktisk med raske skridt på vej til at få denne pasningsgaranti. Det er bl.a. takket være den økonomiske aftale, som Kommunernes Landsforening har lavet med regeringen.

Man kan heller ikke uden videre sige det sådan, som det fremgår af spørgsmålet, at flere og flere kommuner opgiver pasningsgarantien. Nogle af de kommuner, der siger, at de har opgivet pasningsgarantien, har faktisk aldrig haft en pasningsgaranti.

Man kan heller ikke bare sige, at det kun er de kommuner, der siger, at de har en pasningsgaranti, der i virkeligheden har det, for mange kommuner vil ikke tilkendegive, at de har en pasningsgaranti, selv om de rent faktisk har det. Og hvorfor vil de ikke det? Det vil de ikke, for-

di de så risikerer, at hvis der er bare ét barn, der venter en uge på at blive passet, falder medierne og forældrene over dem og siger: Kommunen holdt ikke sit løfte, her er jo ikke nogen pasningsgaranti.

Så man kan altså ikke bare slutte ud fra, at kommunerne siger, at de ikke har en pasningsgaranti. De kan faktisk godt i realiteten have det under alle omstændigheder, og derfor handler det selvfølgelig om at se på, i hvor lang tid folk reelt må vente på deres muligheder for at få deres børn passet.

Daginstitutioner og pasningsmuligheder er et kommunalt ansvarsområde, hvor det drejer sig om, at de skal opfylde det behov, der er. Som jeg har sagt, er det også min klare overbevisning, at både de udmeldinger, som regeringen er kommet med, de ting, vi har foretaget os, og kommunernes holdning betyder, at vi er rask på vej til at have en pasningsgaranti, men på et niveau langt over det, vi forestillede os, da vi startede med at tale om pasningsgaranti.

Samtidig er vi heldigvis nu for alvor ved at få gang i en debat om kvaliteten, hvor vi siger, at det altså ikke er nok med mange pladser, vi er også nødt til at have nogle ordentlige pladser. Det havde vi en debat om i Folketinget i 1995, og Folketinget vedtog en dagsorden, der bl.a. handlede om at sikre kvaliteten, og jeg synes sådan set, det er gået meget godt med den debat siden da, også med at få noget til at ske.

Der er blevet nedsat en arbejdsgruppe sammen med Kommunernes Landsforening og nogle af organisationerne på området, der skal rådgive og komme med udspil til, hvordan man kan forbedre kvaliteten, og der synes jeg, det er vigtigt at holde fast i, at kvalitet ikke bare er et spørgsmål om kvadratmeter, det er det selvfølgelig også, men det er også et spørgsmål om, hvordan man udnytter de fysiske rammer, der er, et spørgsmål om det syn, man har på børnene, og et spørgsmål om, hvordan man faktisk behandler børnene i den tid, de er i et dagtilbud.

Arbejdsgruppen er begyndt at komme med udmeldinger til kommunerne om, hvad den mener, der er god kvalitet i den måde, vi passer børnene på, og det er jo meget bemærkelsesværdigt, at det er de pædagogiske organisationer og kommunerne, der i fællesskab kommer med de udmeldinger, og det synes jeg er fantastisk løfterigt.

Det var oprindelig meningen, at den gruppe skulle være en ad hoc-gruppe, altså at den

skulle nedlægges efter en tid, men jeg vil faktisk meget gerne have, at den fortsætter, for der er brug for, at vi fortsat diskuterer, hvad kvalitet er.

Vi har også et bredt flertal i Folketinget, der ved revisionen af bistandsloven har vedtaget en bestemmelse om formålet med dagtilbud, som meget tydeligt siger, at det altså ikke kun er et spørgsmål om at få børnene passet ordentligt, det er også et spørgsmål om, hvordan det indvirker på børnenes opvækst, og så handler det også om, hvad det er for tilbud, vi i hverdagen giver børnene, når det drejer sig om levevilkår, pædagogiske og sociale udviklingsmuligheder. Det er et fantastisk vigtigt signal at sende.

Man kan spørge, om det ikke bare er nogle ord på et stykke papir, og om det overhovedet binder kommunerne. Man kan sige nej, det gør det sådan set ikke, og derfor handler det også om, at man modtager den formålsbestemmelse ude omkring i den ånd, den er skrevet i, og det gør man faktisk også.

Pædagogorganisationerne har været utrolig glade for den formålsbestemmelse og senest her på socialchefernes årsmøde i sidste uge, var det vist, blev det meget tydeligt tilkendegivet fra socialcheferne, at de var meget glade for den formålsbestemmelse, fordi den gav dem et redskab til at lave en samlet plan for kvaliteten i daginstitutionerne, for hvad vi vil med vores børn, hvad vi vil med deres opvækst, sådan at de kunne bruge det til at forbedre den indholdsmæssige kvalitet i dagtilbudene, og det synes jeg var nogle utrolig opmuntrende meldinger.

Jeg sagde også, at kvalitet også handler om de fysiske rammer og om kvadratmeter, og mange, der har med børn at gøre, har efterlyst nogle miljøregler for børn. Derfor har jeg taget initiativ til at få et samlet overblik over, hvad det er for regelsæt, der gælder for børn i dagtilbud, hvad det er for regler i Arbejdsministeriets lovgivning, i Miljøministeriets lovgivning, i Sundhedsministeriets lovgivning og så få lavet et samlet overblik over det, sådan at man dels har en viden om, hvad er det for regler, der gælder, dels selvfølgelig også et udgangspunkt for at diskutere, om de regler er gode nok, eller om der skal mere til.

Så jeg synes alt i alt, at vi faktisk har meget fokus på dagtilbudsområdet. Jeg synes, der bliver bygget utrolig mange pladser, og jeg synes også, at vi er meget langt fremme med at diskutere, hvordan vi får et ordentligt indhold i de

pladser. Jeg er fuldstændig klar over, at de forældre, der så stadig væk må vente ud over det punkt, hvor de står og har brug for at få deres børn passet, kan sige, at de altså er ligeglade med, at andre har nogle gode muligheder, og det er fuldstændig rigtigt, og det forstår jeg også godt. Det er også derfor, vi har fuld damp på for at sørge for, at der bliver bygget det antal pladser, der er behov for.

Forhandling

Villy Søvndal (SF):

Socialministeren indledte med at sige, at hun blev helt trist, og det er selvfølgelig en uholdbar tilstand. Det, ministeren blev trist over, var, at vi mindede om, hvad regeringen havde lovet ved sin tiltrædelse, nemlig at der skulle laves en pladsgaranti. Det er så blevet til, at det ikke var noget løfte.

Sådan tror jeg nu ikke folk husker det. Jeg husker det ikke sådan, at regeringen, dengang aviserne skrev om og TV-Avisen kom med nyheden om, at nu ville regeringen sikre en pasningsgaranti, at regeringen rykkede ud og sagde, at så alvorligt var det slet ikke ment, det var noget, man sådan måske godt kunne forestille sig, men at det ikke var et løfte. Sådan husker jeg ikke debatten på det tidspunkt, og jeg tror ikke, jeg husker forkert.

Det, vi godt vil vide, er jo, hvad regeringen vil gøre, og jeg hørte to svar. Det ene var at sætte det højt på den politiske dagsorden. Derfor skulle man så ikke blive trist, når SF faktisk sætter det højt på den politiske dagsorden, hvilket er det, vi gør med en forespørgsel.

Det andet var at lave en indgående aftale med Kommunernes Landsforening, der med formanden for Kommunernes Landsforenings ord i går er en aftale, der indeholder en dæmpning af stigningstakten i de kommunale aktiviteter, og det betyder, at hvor vi indtil nu har haft en høj udbygningstakt, vil en afdæmpning af stigningstakten betyde øgede ventelister. Det er vel i øvrigt også grunden til, at 17 kommuner, som tidligere har haft en pladsgaranti, i dag melder, at det vil de ikke kunne fortsætte med.

Jeg skal så også lige rette en enkelt fordom, socialministeren havde om SF, nemlig at SF skulle være et parti, der bare ville punge ud. Socialministeren ved jo godt, at sådan er det slet ikke. Vi var med til at lave finanslov sidste år,

hvor vi for første gang i mange år skabte orden i den offentlige økonomi.

Men når vi forsøger at holde regeringen fast på det her løfte, er vi tidligere blevet afvist med et principielt argument, der hed, at hvis Folketinget blandede sig, ville det være at foretage et indgreb i det kommunale selvstyre. Vi har aldrig syntes, det var et argument, der var båret af hverken særlig stor visdom eller forstandighed, men det har været argumentet.

I dag bøjer vi os for, at regeringen har det standpunkt, og har så kreeret en ny model, der erstatter pligt med belønning til de kommuner, der sikrer børnene plads. Det skal man vist være meget følsom i kommunerne for at synes er et indgreb i det kommunale selvstyre.

Jeg håber dermed, at regeringen vil overveje en ordning, der præmierer de kommuner, der opfører sig pænt, i modsætning til de kommuner, der ikke laver noget og derfor ikke skal modtage belønning. Vi antaster overhovedet ikke det kommunale selvstyre. Vi vil gøre det på den måde, at pengene følger med ud.

Jeg synes egentlig, det er ganske sjældent, at man får så mange ønsker opfyldt af en regering på en helt almindelig torsdag, og jeg synes, regeringen skulle overveje, om det her forslag ikke løser nogle af de principielle indvendinger, den tidligere har haft mod at overholde det løfte, der forelå.

Jeg synes i virkeligheden, vi er kommet til det punkt, der hedder, om regeringen vil leve op til sit løfte, eller regeringen ikke vil. Pladsgarantien kommer ikke, hvis vi ikke gør noget aktivt, tværtimod bevæger vi os, som jeg sagde i indledningen, i øjeblikket væk fra den.

Jeg er også meget enig med socialministeren i, at børnenes dagligdag ikke kun drejer sig om en plads. Den drejer sig i meget høj grad også om kvalitet, og det er en kendt sag, og der foreligger forholdsvis megen dokumentation for, at de sidste års udvikling på børneområdet er kendetegnet ved, at flere pladser er blevet betalt med dårligere kvalitet.

Det er en udvikling, vi godt vil advare imod. Vi har nu to embedslægeundersøgelser, der viser, at børns sygelighed vokser, når pladsen bliver mindre, og samtidig er det faktisk vigtigt for børn at have fysisk rum til udfoldelse. Vi vil en udvikling, hvor kvaliteten er i højsædet. Det er også meget andet og mere end plads, men det er også pladsen, det er også luften, og det er også rummet. Det påviser de rapporter, vi har set, også.

Efter vores opfattelse står det værst til på skolefritidsområdet. Jeg stillede sidste år nogle spørgsmål til undervisningsministeren, som det jo hører under, der anerkendte, at SFO-ordningerne en række steder ikke er af en tilfredsstillende kvalitet. Vi vil foreslå, at vi går ind og laver noget ved det her i forbindelse med de kommende finanslovforhandlinger og sikrer ordninger af en standard, der sikrer børnenes sundhed og udvikling.

Jeg vil så også nævne, at alt det her jo ikke erstatter, at vi også er nødt til at gøre os nogle familiepolitiske overvejelser i retning af barselorlov, hvor vi vil komme med et selvstændigt forslag for at forlænge barselorloven og for at skaffe mere tid i familierne. Det synes vi også er en vigtig selvstændig opgave ved siden af det andet.

Jeg skal så runde af med at foreslå følgende til vedtagelse:

Forslag til vedtagelse

- »Idet Folketinget konstaterer,
- at løftet om pladsgaranti ikke er indfriet,
  - at pladsgarantien ikke skal nås på bekostning af kvaliteten, og
  - at kvaliteten af skolefritidsordningerne nogle steder ikke er tilfredsstillende, opfordrer Folketinget regeringen til
  - at indfri løftet om en pladsgaranti ved at indføre en belønningsmodel til kommuner, der har virkeliggjort børnepasningsgarantien,
  - at sikre, at kvaliteten i dagtilbudene til børn forbedres, så børnene sikres plads og rum til udvikling og leg, og – at kvaliteten af skolefritidsordningen gøres tilfredsstillende ved at lade de regler og standarder, der er gældende for daginstitutionsområdet, være gældende for skolefritidsordningerne.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 18).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Og så er der bedt om korte bemærkninger til hr. Villy Søvnald fra hr. Poul Nødgaard og fra hr. Jens Vibjerg.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg skal gøre det ganske kort.

Jeg vil håbe, at denne debat i dag kan blive ført, uden at man bruger det fortærskede udtryk pasningsgaranti, for hvis man skulle have en pasningsgaranti for børn i en kommune, ville det reelt sige, at kommunen skulle indrette sig fuldstændig efter, at alle børn skulle passes, og der er jo stadig væk en hel del forældre, der selv vil passe deres børn.

Kunne man da ikke bruge udtrykket, at man skal sikre, at kommunerne i videst muligt omfang sørger for, at der ikke er ventelister. Det er det, vi i hvert fald i vores kommune har arbejdet efter, men med en pladsgaranti skulle vi reelt lave en plads til samtlige de børn, der fødes, for de kunne jo pludselig skulle passes. Forældrene må jo også melde sig en vis tid i forvejen.

Jeg er bare bange for, at vi får en meget skævvredet debat med sådan en hel masse følelser, som er helt unødvendige.

Denne vedtagelse taler om kvaliteten i pasningen, og jeg kunne så godt tænke mig, at vi i løbet af dagen fik løftet sløret for, hvad det egentlig er, man forstår ved det. Er det sådan, at SF f.eks. er imod, at en dagplejemor, nu hedder de vistnok dagplejere, man må jo ikke kalde dem dagplejemødre mere, passer børn? Er det det, der ligger i vedtagelsen? Det synes jeg var rart ligesom at få løftet sløret for.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil da gerne spørge SF's ordfører, om de dér flotte ord, der kommer fra SF, er andet end en ordflom. Jeg vil godt spørge SF's ordfører, som jo har en fortid i det kommunale endda med ansvar for dette område som formand for socialudvalget i Kolding Kommune, om hr. Villy Søvndal fik løst opgaven i den periode, hvor hr. Villy Søvndal sad som formand for socialudvalget i Kolding Kommune, og hvor SF jo havde en altafgørende indflydelse, fordi borgmesteren også sad på SF's nåde.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Hr. Villy Søvndal kommenterede ministerens udlægning af, hvad statsministeren i sin tid havde sagt om den pladsgaranti, som der skulle være.

Det, jeg godt vil høre, er, om hr. Villy Søvndal er enig med mig i, at det, vi hørte dengang, var sådan noget i stil med, at det vil vi ikke finde os i. Sådan lød det i hvert fald dengang,

måske ikke helt med de ord, men det kan godt være, det skal omfortolkes i dag.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg kan svare hr. Jerup hurtigt og sige, at jeg husker, at statsministeren sagde det præcis sådan og med en meget sikker mimik og stemmeføring.

Til hr. Vibjerg kan jeg sige tak for smigeren om de flotte ord. Jeg skal også kvittere for, at der blev spurgt, om jeg fik løst opgaven i Kolding. Svaret er ja.

Hr. Poul Nødgaard spørger, om vi vil tvinge børn i daginstitution, der ikke har lyst til det. Der må jeg sige nej. Der har Dansk Folkeparti igen drømt nogle tanker, som må være slemme at leve med. Jeg kan ikke rigtig forestille mig noget parti finde megen mening i at tvinge børn i daginstitution, der ikke ønsker at gå i daginstitution.

Det er ikke det, der er problemet, vil jeg sige til hr. Nødgaard. Problemet er, at der er nogle forældre, der gerne vil have deres børn i en daginstitution, men at der i dag ikke er plads til dem, og det, vi godt vil sikre med denne vedtagelse, er, at de børn får en plads.

Hr. Nødgaard spurgte også, om vi havde noget imod dagplejen. Svaret er: Ikke det fjerneste.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg er ked af, at hr. Villy Søvndal misforstod mit spørgsmål, for jeg spurgte ikke om, hvorvidt Kolding Kommune i den periode var den kommune, der havde flest børn på venteliste, for det er åbenbart det, hr. Villy Søvndal svarede på.

For at få det helt præcist: Var der i den periode, hr. Villy Søvndal var formand for Socialudvalget i Kolding, da ingen børn på venteliste, sågar heller ikke på nettoventeliste, altså de børn der virkelig her og nu havde behov for en pasningsordning?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg skal sige til hr. Jens Vibjerg, at det børnene, såmænd også deres forældre og også ganske store grupper i Kolding var meget heldige med, var, at SF stod så stærkt i bybilledet, for det betød nemlig, at ved slutningen af en periode udbyggede vi så kraftigt, at de lange ventelister,

der var ved starten af en periode, var væk ved slutningen af den.

Det gjorde vi i en periode, hvor vi havde betydeligt besvær med at få et parti som Venstre med, men heldigvis havde SF en styrke, der gjorde, at vi nåede målet. Og her lige før kommunevalget kunne det jo være godt at opfordre til, at SF en række steder får en sådan styrket position, at de dér gode ting ikke alene for børnene og deres forældre, men såmænd også for ældre og mange andre, kan tvinges igennem. Så det håber jeg vi kan blive enige om.

Formanden:

Lige en allersidste tur. Hr. Jens Vibjerg og derefter hr. Villy Søvnald, så går vi videre i ordførerlisten.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg vil gerne spørge: Hvor mange pladser fik hr. Villy Søvnald oprettet i 1993? Der blev jo oprettet en utrolig masse pladser i den periode, hr. Villy Søvnald var formand, fortalte hr. Villy Søvnald her fra talerstolen.

Jeg vil gerne have at vide, hvor mange der blev oprettet i 1993, for det, jeg kan se ud af tallene, er, at der blev færre pladser i den periode. Jeg husker meget forkert, hvis ikke hr. Villy Søvnald var formand i den periode.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg kan bekræfte, at hr. Villy Søvnald var formand i den periode, nemlig i en periode fra 1990 til 1994, men jeg må sige, jeg ikke er i stand til at huske hverken år for år og såmænd heller ikke engang måned for måned, hvor mange pladser der blev oprettet i den periode.

Jeg kan bare huske det generelle billede, at Kolding Kommune som vækstkommune på linje med en række andre kommuner oprettede pladser og oprettede pladser, og det gjorde man bl.a. efter et stærkt pres fra SF. Vi hørte sædvanligvis den tale fra Venstre, at vi kunne vist ikke blive ved med at have råd til denne udbygning. Jeg kan forsikre hr. Jens Vibjerg for, at hvis man rundt om i kommunerne op til det næste kommunevalg vil sikre, at det her lykkes, er det vigtigt, at det parti, der har arbejdet systematisk for det, kommer til at stå stærkt.

Hvorimod jeg formoder, at Venstre en række steder vil spille den forsinkende rolle, som vi så bl.a. i Kolding.

Peder Sass (S):

Det er en god sag, som SF har sat på dagsordenen her til denne forespørgsel. Den er god, fordi det sigtemål, som regeringen satte sig for 4 år siden, altså i 1993, om at få en aftale, jeg gentager en aftale, med Kommunernes Landsforening om en pasningsgaranti, så familier, som ønskede det, kunne få et pasningstilbud senest 12 måneder efter barnets fødsel, er kommet væsentligt nærmere sin indfrielse. Det mål, vi satte os, har siden medvirket til, at kommunerne øgede udbygningen på hele børnepasningsområdet.

Der blev dengang sat fokus på et vigtigt område, hvor regeringen i samarbejde med KL fik skabt muligheder for, at der i perioden, som ministeren også har udtalt, fra januar 1993 og til nu har været en gennemsnitlig vækst på 26.000 pladser i daginstitutionerne pr. år. Vi må så sige, at der fortsat ved årsskiftet er ca. 16.000 børn på venteliste.

Vi har i Socialdemokratiet fortsat som mål, at der er pasningstilbud til alle børn mellem 1 og 5 år, hvis forældrene ønsker det, men vi er faktisk i den situation, at der er blevet født flere børn og det samtidig med, at flere, herunder også forældre, er kommet i arbejde, hvilket medvirker til, at opgaven indimellem har været vanskelig at løse.

Når der er en stigende beskæftigelse, er der også færre, der vælger forældreorlov. Det øger presset på daginstitutionsområdet og på dagplejeområdet. Samtidig er efterspørgslen efter pasningstilbud for børn i aldersgruppen fra 6 til 9 år også stigende, og endelig har bosætningsmønstrene, altså unge, der flytter ud til ældre boliger, også påvirket den planlægning, som kommunerne skulle foretage for at kunne etablere en pasningsordning. Det betyder, at der stadig er kommuner, som endnu ikke har løst opgaven.

Daginstitutionsområdet er et kommunalt ansvarsområde, og regeringen har kun gennem kommunalaftalerne fået gennemført en bedre dækning af behovet. Jeg vil være forsigtig med at spå om udbygningsbehovet, men af de oplysninger, som Aktuelt bragte den 29. oktober 1997, fremgår det, at man vil bruge 800 mio. kr. i 1998 på børnepasningen. Derved fås der 25.000 nye pladser, hvorved vi er tæt ved at nå den målsætning, som statsministeren formulerede i sin åbningsstale i 1993. Og for at sige det lidt på jysk, er det da ikke så ringe endda.

Men børnepasningstilbudet handler ikke om, hvor hurtigt eller hvor mange som skal passes. Det handler i højere grad om børns trivsel og om, hvordan vi kan udvikle kvaliteten af børnepasningstilbudene.

Regeringen fik i 1993 vedtaget en dagsorden, som lagde grundstenen til et samarbejde med kommunerne om at indsamle og udvikle kvaliteten i dagtilbudene, således som det også tydeligt fremgår af formuleringen, som jeg i øvrigt kan sige suppleres af den vedtagelse, vi har fået af lov om social service, hvor der også er en tydelig formålsformulering, som beskriver formålet og kvaliteten i børnepasningen.

Et af resultaterne af det arbejde, som ministeren tidligere omtalte, er også, at der er blevet udgivet en publikation, der hedder »Kvalitetsudvikling i dagtilbud«. I denne bog står der, at livskvalitet set i børnehøjde kan kendetegnes ved, at barnet er aktivt, at barnet har gode nære relationer til andre mennesker og især nærværende voksne, at barnet har en positiv selvopfattelse samt har en grundstemning af glæde og livslyst. Hvilket vi fuldt ud kan tilslutte os.

For Socialdemokratiet er det ikke ligegyldigt, hvad det er for et pasningstilbud, vi giver vores børn. Vi ønsker fortsat ikke en pasningsordning presset igennem, hvis det går ud over kvaliteten. Vi skal være opmærksom på, at de værdier og holdninger, som børn får i mødet med børn med forskellig social baggrund er en vigtig brik i pædagogernes daglige arbejde.

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde i mit indlæg den 2. november 1995, hvor SF havde stillet næsten den selvsamme forespørgsel:

»Det handler ikke kun om større bevillinger, men i høj grad om den fantasi og den genskabelse af oplevelser, som børn i dag i højere grad har brug for.

Jeg mener, det er vigtigt at danne kvalificeret modspil til en øget kommerialisering af børnenes hverdag.«

Som eksempel på, hvordan kommunerne har arbejdet på at løse problemet, kan man nævne, at de igennem de senere år har udvist en meget stor fantasi med alternative pasningstilbud såsom naturskoler, skovbørnehaver, busbørnehaver m.v.

Vi må desværre konstatere, at der ofte mangler tilstrækkelig med kvalitet i de tilbud, de yngre årgange i folkeskolen tilbydes i SFO-ordningerne, men erkender, at det har været en umulig opgave for kommunerne, uden at de også har brugt denne billigere ordning.

I Socialdemokratiet mener vi fortsat, at målet kan nås. Jeg er fortrøstningsfuld over for fremtiden og frygter ikke, at der rundt omkring i landets kommuner er planer om efter kommunevalget at slække på prioriteringen af opgaverne.

Spørgsmålet om ventelisterne har mange steder været et centralt punkt i valgkampen. Jeg er overbevist om, at socialdemokratisk ledede kommuner vil leve op til det mål, vi har stillet. Men det er i sidste instans vælgerne, der selv afgør, om det skal ske.

Vi kan ikke tilslutte os SF's forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg har et enkelt spørgsmål til hr. Sass, og det går på noget af det sidste, som hr. Sass var inde på med skolefritidsordningerne.

Efterhånden er den bevidsthed trængt ind selv hos folk, der er meget tungnemme, at der er store problemer med skolefritidsordningerne. Jeg forstod også, at Socialdemokratiets ordfører var af den opfattelse, at der faktisk var nogle store problemer, som ikke var løst.

Det, jeg synes der manglede, og som kunne være lidt mere interessant, var at høre, hvilket bud den socialdemokratiske ordfører har på, hvad der skal gøres ved det ud over at sige, at det må kommunerne tage sig af, for det er i hvert fald ikke tilstrækkeligt, sådan som landet ligger for øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Det er rigtigt, som hr. Bruno Jerup gav udtryk for, at jeg i min ordførertale konstaterede, at der manglede en tilstrækkelig kvalitet i SFO-ordningerne. Jeg er så også bekendt med, fordi jeg har en god kontakt med det kommunale område, at der i mange kommuner er etableret normeringer, som ligner de normeringer, som er gældende i sociale institutioner, og at der, hvis personalet ikke har den tilstrækkelige uddannelse, er lavet udviklingsaftaler med medarbejderne, således at de vil blive kvalificeret til bedre at løse opgaverne.

Det er min opfattelse, at der er en vilje i kommunerne til bevillingsmæssigt at løfte kvaliteten af SFO-ordningerne, og det er, som jeg også har nævnt, et kommunalt ansvarsområde. Vi kan herfra henstille at etablere det samarbejde, som jeg også omtalte der ligger i den arbejdsgruppe,

bl.a. ministeren har nævnt, og derigennem fremkalde en vilje i kommunerne til at løse opgaven.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er selvfølgelig klart, at der er en arbejdsgruppe, som arbejder med de ting, og vi ser frem til, at der kommer et udspil fra den. Men derfor kunne det da alligevel være interessant nok at høre, hvor Socialdemokratiet står i forhold til den videre udvikling og placering af SFO, for SFO er jo historisk set noget, der efter vores opfattelse er lavet som sådan en billig ordning i modsætning til klubtilbud og andre tilbud, som der har været til de unge, og de bestemmelser, der trods alt er på daginstitutionsområdet, findes ikke for SFO-området, og det til trods for at daginstitutioner altså også henhører under kommunen.

Selv om bestemmelserne for daginstitutioner er for ringe, er der dog trods alt nogle, som man skal overholde, og jeg kunne sådan set godt tænke mig at høre, om Socialdemokratiet er indstillet på, at vi også får SFO'erne under de bestemmelser, som så i øvrigt skal strammes op og forbedres, men det er en helt anden diskussion.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Det er sådan, at børns behov for pasning også er forskelligt, og SFO-ordningen er altså en af de modeller, som kommunerne kan bruge i viften af pasningsmuligheder.

På et andet område, klubområdet, som er for de 14-18-årige, finder man netop nøjagtig det samme. Der er dem, der har brug for et mere professionelt pasningstilbud i form af de sociale klubber i henhold til bistanndsloven, der er klubber under folkeoplysningsloven, og endelig er der også et klubtilbud i ungdomsskolerne. Så vi har altså eksempler på, at måden, hvorpå man dækker behovene, som er så forskellige hos børn, også er forskellig. Der er altså børn, der kan nøjes med det dårligere tilbud i SFO-ordningerne, og der er naturligvis børn, der har brug for at få det mere socialpædagogiske tilbud, som gives via bistanndsloven.

Erik Larsen (V):

Behovet for pasningsmuligheder til børn kan næsten en gang imellem tage pusten fra lokale politikere rundt omkring i kommunerne.

Når vi ser på tallene for, hvor mange klasser der er oprettet, er det utrolig mange. I 1996 skabte kommunerne 26.000 nye pasningsmuligheder, hvilket var 7.000 pladser over det, der var budgetteret. Altså man har gjort en ekstra anstrengelse.

Antallet af kommuner med pasningsgaranti er ifølge KL's opgørelse for de 1-5-årige steget med 20 kommuner i 1997 til 218 kommuner ud af landets 275 kommuner. Vel, nogle kommuner har meldt ud her ved budgetlægningen i år, at de ikke kan opretholde pasningsgarantien. Det er selvfølgelig trist for de forældre, som bor i de pågældende kommuner. Men mange kommuner oplever en økonomisk presset situation bl.a. på grund af de seneste års ændringer af de kommunale udligningsordninger, som rammer enkelte kommuner utrolig hårdt på økonomien.

Regeringen burde i virkeligheden have dårlig samvittighed, fordi det i høj grad rammer børnepasningsområdet og dermed rammer de løfter – og nu skal jeg gøre ministeren glad ved at sige: de løfter om at arbejde for en pasningsgaranti, som regeringen har udstedt. De løfter kan ikke indfries i de kommuner, som er hårdest økonomisk ramt af udligningsreformerne.

Jeg vil henvise til Jyllands-Posten i dag, som på forsiden i høj grad på en præcis måde beskriver netop denne situation, disse kommuner er bragt i. Lad mig sige det klart: Regeringen har et stort ansvar netop på det punkt og dermed også et stort ansvar for, at nogle kommuner må fravige pasningsgarantien.

Behovet for nye pladser i 1998 er opgjort til ca. 25.000, og mange kommuner kæmper for at opfylde det voksende pres. I Venstre ser vi hen til fritvalgsordningen, som træder i kraft den 1. januar 1998. Vi tror, at nøglen til bedre tilbud til mange børnefamilier ligger her. Fritvalgsordningen, som betyder, at forældre kan modtage 70 pct. af udgifterne til en selvvalgt børnepasningsordning, vil kunne bruges af forældre, der har arbejdstider, der går ud over de kommunale tilbuds åbningstid.

Dette beløb kan bruges til ordninger etableret i forbindelse med arbejdspladser, til oprettelse af fribørnehaver, f.eks. i forbindelse med en fri-skole, og det kan også bruges til pasning i hjemmene af en ung. Alle disse muligheder vil efter Venstres opfattelse give den moderne familie den fleksibilitet, den efterspørger, og kommunen vil opleve større tilfredshed ved at kunne tilbyde sine borgere flere valgmuligheder og dermed løse pasningsproblemet for flere.

Venstre er også utrolig tilfreds med den formålsparagraf, som kom ind i serviceloven, som træder i kraft den 1. juli 1998. Den lægger nu op til, at institutionsbestyrelser og kommuner må i dialog om at få skabt rum for indlæring, at få skabt kvalitet i tilbudene i den enkelte kommune. Jeg tror, at den proces, som kommunerne derved kommer ind i, vil være utrolig gavnlig for børnene, og at man får skabt den nødvendige balance mellem indlæring, leg, oplevelse og pasning.

Vi kan måske tillade os i disse tider at sige, at vi skal have børnene væk fra at være burbørn og til at blive skrabe børn. De skal have rum og udfoldelsesmuligheder.

Karen Højte Jensen (KF):

Meget er jeg uenig med SF om, men på et enkelt punkt er jeg enig med SF, og det drejer sig om henvisningen til, at regeringen ved sin tiltræden udstedte et løfte til borgerne på kommunalbestyrelsernes vegne, og mon ikke regeringen har fortrudt?

Det Konservative Folkeparti har aldrig ment og mener fortsat ikke, at der fra centralt hold skal udstedes detaljerede direktiver på pasningsområdet. Lad mig sige, at lokalpolitikere er ansvarlige nok til selv at tage vare på dette område. Skulle borgerne i øvrigt være utilfredse med deres kommunalpolitikere, er der som bekendt her inden for de nærmeste dage mulighed for at vælge nogle andre politikere.

Kendsgerningen er, at der de senere år har været et stigende pres på området på grund af større behov for pladser. Det er allerede nævnt fra flere ordføreres side, at man har udbygget enormt. Min erfaring er faktisk, at kommunerne billedligt set står på hovedet for at imødekomme behovet. Der er sket en enorm udbygning, og det har påført kommunerne store udgifter både til anlæg og til drift.

Det Konservative Folkeparti mener, at det er vigtigt for børnefamilierne, at der er gode og tilstrækkelige pasningsmuligheder. Det er ganske enkelt en forudsætning for, at mange børnefamilier kan få arbejdsliv og familieliv til at hænge sammen.

Fra den 1. januar er der lovfæstet en alternativ mulighed. Vi er glade for, at det lykkedes for os at få skabt mulighed for, at kommunerne kan udbetale tilskud til forældre, der selv ønsker at arrangere pasning. Det giver flere fordele: Det giver valgfrihed for forældrene, det giver fleksibilitet, og det giver bedre mulighed for foræl-

drene for at få passet børn på såkaldt skæve tider, altså uden for de normale arbejdstider. Herudover giver det også en lavere udgift for kommunerne, idet det jo ikke kræver anlægsudgifter.

Det er da også givet, at det ikke er nok at se på kvantiteten. Forældrene skal trygt kunne overlade pasningen til kommunen, og det betyder naturligvis, at der også må ses på kvaliteten. Jeg vil henvise – som også andre har gjort – til servicelovens formålsbestemmelser og til de målsætningsdebatteer, der pågår i alle kommuner.

Så vil jeg sige: Vi har jo også forældrebestyrelser, som er meget optaget af kvaliteten i pasningstilbudene, og her er jo også et område, hvor de kan få indflydelse og i dialog med kommunalpolitikere sikre kvaliteten. Vi finder, at dette er et kommunalt ansvar, og Folketinget skal, som jeg har nævnt, ikke udstede detaljerede direktiver.

Når jeg så ser på SF's forslag til vedtagelse, er det jo at åbne den statslige pengekasse på vid gab – det gælder måske også kommunernes – og det kan vi naturligvis ikke som økonomisk ansvarligt parti være med til. Kommunerne skal nok selv finde ud af det.

Vi afviser SF's forslag til vedtagelse.

Ulla Solvang (RV):

Danske børn er indehavere af en verdensrekord. Danske børn er nemlig de børn i verden, som tilbringer mest tid i daginstitutionerne. Samtidig er Danmark måske også et af de lande, der stiller færrest krav til daginstitutioners kvalitet. Derfor har socialministeren – som socialministeren nævnte i sin tale – nedsat en arbejdsgruppe, som skal komme med bud på nye mål for kvalitet i daginstitutionerne.

Når vi i Det Radikale Venstre taler om kvalitet i børnepasningen, skal det ikke udelukke de fokusere på, hvor mange kvadratmeter det enkelte barn har til sin rådighed i institutionen, eller hvor mange børn der er for hver pædagog eller medhjælper.

Det skal der også fokuseres på, men det gælder i endnu højere grad også indholdet i børns dagligdag, kvaliteten af samværet og de oplevelser, børnene har, tryghed og trivsel i deres dagligdag for at støtte børnenes fortsatte udvikling. I Det Radikale Venstre ser vi da gerne flere f.eks. skov- og naturbørnehaver, i det hele taget gerne fleksible pasningstilbud.

I Det Radikale Venstre mener vi også, at det er vigtigt med børnenes pasningsgaranti i kommunerne. Selvfølgelig er det vigtigt at sikre forældrene, at de kan passe deres arbejde og forblive på arbejdsmarkedet.

Men den aftale, der er lavet mellem regering og kommuner, afskærer ikke de to muligheder – både kvalitet og pasningsgaranti – idet der jo på dagtilbudsområdet var enighed mellem parterne om, at aftalen giver mulighed for at videreføre udbygningen af institutionerne i kommunerne.

Pasning af børn er et kommunalt ansvarsområde, og det er derfor kommunerne, der må foretage de nødvendige prioriteringer. I Det Radikale Venstre har vi da i høj grad set det som vores opgave at være med til at fremme en lokal debat om kvalitet og kvalitetsudvikling i dagtilbudene.

I øvrigt kan Det Radikale Venstre ikke stemme for SF's forslag til vedtagelse.

Tom Behnke (FP):

Pasningsgaranti er et af de nøgleord, der er gået igen i flere ordføreres indlæg, og jeg kunne forstå – i hvert fald i indledningen af debatten – at det var, som om det med pladsgaranti og pasningsgaranti er sådan et mellemværende, der er mellem regeringen og SF. SF holder på, at regeringen er kommet med nogle løfter, og SF holder på, at regeringen ikke har levet op til de løfter. Efterhånden er det jo sådan, at det nærmest er et mellemværende mellem regeringen og SF, og det kan vi jo så lade det være.

Men det er selvfølgelig vigtigt, at når der bliver givet løfter, skal de løfter også indfries, og derfor havde vi da også gerne set, at regeringen levede op til det, de går og siger, og ikke bare siger det for ligsom at afværge en debat.

Om vi så er 100 pct. enige, er en anden snak. For spørgsmålet er: Skal vi have et samfund, hvor børn skal passes ude? Skal vi have et samfund, hvor forældrene er tvunget til at aflevere deres børn til pasning et andet sted? Skal vi have et samfund, hvor forældrene ikke har tid til deres egne børn? For mange forældre og for mange børn er virkeligheden jo, at dem, de ser mindst til i løbet af deres dag, faktisk er forældrene og børnene. Den tid, de har sammen, er desværre ganske kort.

Spørgsmålet er: Er det sådan et samfund, vi ønsker? Det er også et spørgsmål til forslagsstillerne til denne forespørgsel: Er det ønskeligt, at vi er nået dertil, at forældrene er nødt til at

arbejde så meget, som de er, at de er nødt til at aflevere børnene og rent faktisk er dem, børnene ser mindst? Skal vi have et samfund, der er indrettet på en sådan måde, at forældrene i hovedparten af tiden arbejder mere for skattefar, end de gør for sig selv og deres egen familie? Er det hensigtsmæssigt, at vi har indrettet samfundet på den måde, at når man går på arbejde, skal man aflevere over halvdelen af det, man tjener, til skattevæsenet?

Eller skulle vi måske prøve at stoppe op og sige: Var det ikke bedre, at vi indretter samfundet på en sådan måde, at forældre og børn får mere tid sammen? Det er Fremskridtspartiets målsætning, at man giver plads til, at man giver mulighed for, at forældre og børn har mere tid sammen og flere muligheder sammen.

Derfor er løsningen på pasningsproblemerne ikke bare, at man skaber flere og flere institutioner. Det kunne også være, at man gik den anden vej og sagde: Vi skaber et mindre behov for pasning af børn ude, vi formindsker behovet for, at man som forældre er nødt til at aflevere sine børn i en daginstitution.

Det er der kun én mulighed for at gøre, og det er, at man markant gennemfører nogle skattelettelser på indkomstskatten, således at familierne igen – for det har man jo kunnet før – bliver i stand til at leve af én indkomst og dermed har muligheden for at vælge, at enten far eller mor er hjemme hos børnene, eller at man måske i hvert fald kan nøjes med et deltidsjob.

Sådan er virkeligheden ikke i dag. Virkeligheden i dag er, at skattetrykket er så højt, at hvis der skal være råd til både at betale skat og derefter have noget at leve af, er man tvunget til fuldtidsarbejde både for mors og fars vedkommende, og dermed er man også tvunget til at aflevere sine børn.

Det kunne også være en løsningsmodel, at man gik ind og lavede lige vilkår for private som for offentlige børnepasningsinstitutioner, og det tror jeg alt andet lige vil give flere institutioner.

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge socialministeren, for der er en ting, der ikke har været diskuteret ret meget: I det nuværende samfund er der jo flere og flere arbejdspladser, hvor man arbejder på treholdsskift. Dermed bliver der også flere og flere forældre, der får behov for at få passet deres børn på et treholdsskift. Der er nogle private virksomheder, der har lavet de ordninger, bl.a. Post Danmark. De har deres egen børnepasning, således at medar-

bejderne kan tage børnene med på arbejde, og dér bliver de passet på betryggende vis på treholdsskift. Men hvor meget har man gjort fra det offentlige side for at indrette disse institutioner, således at de forældre, der i dag arbejder og i fremtiden skal arbejde på treholdsskift, har muligheden for at få passet deres børn?

Jeg tror også, det ville være gavnligt, at man indførte en højere grad af egenbetaling. Det tror jeg også ville give plads i institutionerne. Men højere grad af egenbetaling skal selvfølgelig være kombineret med en krone til krone-skattelettelse til børnefamilierne. Det er helt givet.

Det kunne også være, man skulle se lidt på at prøve at nøjes med at give tilskud til børnepasning i de tilfælde, hvor forældrene har et reelt behov for at få passet deres børn. Det er jo ikke længe siden, at Folketingets Socialudvalg var på en studietur til Italien og så på børnepasning i Italien, og dér har man jo nogle lidt andre forhold. I Italien har man faktisk det, som SF har efterlyst i forbindelse med denne forespørgsel; dér har man langt mere plads til børnene – meget mere plads til børnene, end vi har i Danmark. Jeg ved godt, at det jo så ikke er super de luxe moderne bygninger, der opfylder alle krav til alting, til overenskomster osv., men der er plads til børnene. Var det måske en idé, at vi vendte blikket lidt imod Italien?

Bruno Jerup (EL):

Enhedslisten vil gerne takke forespørgerne for, at vi endnu en gang får lejlighed til at debattere dette vigtige spørgsmål. Det er jo vores stille håb, at første del af forespørgslen meget snart vil være uaktuel, hvorimod det til enhver tid vil være vigtigt at diskutere kvaliteten, så den hele tiden er under udvikling.

Vi ønsker, at alle børn får ret til et pædagogisk dagtilbud, som skal være 100 pct. skatteyderfinansieret. At give børnene en sådan lige ret er helt i tråd med FN's Børnekonvention, som også Danmark har ratificeret. Siden bistandsloven trådte i kraft den 1. april 1976, har der været utallige debatter og sager om, hvorfor det nødvendige antal pladser ikke er det samme som det antal pladser, der er behov for.

Denne evige debat om ventelister var og er meget nødvendig, fordi virkeligheden er, at alt for mange familier ikke kan få den nødvendige plads til deres barn fra barselorlovens udløb. Med det stigende børnetal er presset på dagtilbudene også vokset, og der er tilvejebragt mange pladser de sidste 10 år, men prisen har des-

være i alt for høj grad været, at kvaliteten er faldet på alle områder. Der er presset flere og flere børn ind i institutionerne til skade for det fysiske og psykiske arbejdsmiljø for både børnene og de voksne.

Der er oprettet alternative institutioner af forskellig art. Nogle af disse er meget spændende, f.eks. skovbørnehaver og lignende, men andre af dem, f.eks. de københavnske busbørnehaver, er af meget ringe kvalitet.

Lige siden bistandslovens ikrafttræden og overenskomstdækningen af de tidligere forpraktikanter, som siden har heddet pædagogiske medhjælpere, er der også skåret i personale normeringerne år for år, og i mange kommuner er åbningstiderne også begrænset, hvilket jo reelt betyder en indskrænkning af den enkelte families valgmuligheder. I dag er det almindelige, at man må vælge institution ikke ud fra det pædagogiske indhold, men ud fra åbningstiderne i forhold til egen arbejdstid, eller at man må fravælge vuggestuen til fordel for dagplejen af samme årsag.

Nogle kvalitetsparametre kan indføres generelt, og nogle vil være afhængige af børnene, forældrene og personalegruppen, der til enhver tid er tilknyttet den enkelte institution. Derfor er det vigtigt, at det offentlige stiller krav, som det f.eks. er sket med formålsparagrafferne i den nye servicelov, og som det sker ved kommunernes serviceplaner.

Men det er også vigtigt at respektere børnenes, forældrenes og personalets muligheder for selv at præge de værdier, de ønsker at styrke. Det er vigtigt, at forældrebestyrelsen spiller en aktiv rolle i udviklingen af den enkelte institution, og også, at børns ret til medbestemmelse tages alvorligt på alle alderstrin, uden at det betyder, at vi skal afkræve børn svar på spørgsmål, de i udviklingsmæssig forstand ikke er i stand til at svare på.

Enhedslisten ønsker, at de fysiske rammer forbedres. Derfor har vi fremsat forslag til en miljølov for børn. Det er urimeligt at tilbyde børnene institutionsforhold, hvor det daglige arbejdsmiljø forøger deres sygelighed, og hvor de ikke kan tilbydes de optimale udfoldelsesmuligheder.

Enhedslisten ønsker at forbedre personale normeringerne i institutionerne. Hvis formålsparagrafferne i serviceloven skal kunne opfyldes, skal det nødvendige personale være til stede. Der skal være tid til både det enkelte barn og til gruppen. BUPL i København er for øje-

blikket i gang med at undersøge, hvad det enkelte barn og den enkelte forælder mener er en god dag, for at få nogle forskellige bud på, hvad brugerne mener kvalitet er. Det ser vi frem til, men vi tror, at undersøgelsen vil vise, at der er tale om en broget samling af forskellige værdier, og derfor bør vi som politikere også affinde os med, at det ikke er alt i forhold til institutionerne, der kan måles og vejes.

Sluttelig vil jeg opsummere: For Enhedslisten er det indlysende, at dagtilbudsområdet skal tilføres ekstra økonomiske ressourcer. Kapaciteten skal udvides, sådan at alle børn får ret til et pædagogisk dagtilbud; der skal indføres en miljølov for børn, og institutionerne skal indrettes i overensstemmelse hermed. Det vil bl.a. betyde, at der skal være mere plads til det enkelte barn. I Sverige anbefaler man 8 m² pr. barn i opholdsrum suppleret med gode udenomsfaciliteter. I Danmark er de tilsvarende tal 3 m² for vuggestuer og 2 m² for børnehavebørn. Der er vel ingen grund til at tro, at danske børn har mindre brug for tumleplads og plads til stilhed og fordybelse end de svenske.

Vi foreslår også, at personalenormeringen forbedres, så der er tid og rum både til gruppen, til det enkelte barn, til forældresamarbejde og til at opfylde de flotte formålsbestemmelser for området.

Vi har i øvrigt fra Enhedslistens side netop afleveret et forslag til folketingsbeslutning, der går ud på at sikre, at hvis forældre tvinges til at tage børnepasningslov, fordi en kommune ikke har opfyldt pladsgarantien, skal disse kommuner til gengæld tvinges til at supplere op til maksimum dagpengesats. Det synes vi kunne være en god måde, hvorpå man kunne stimulere nogle kommuner til at se lidt mere alvorligt på det problem.

Til slut vil jeg fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer,

- at regeringens løfte om en pladsgaranti ikke er opfyldt, at kvaliteten af de eksisterende tilbud i mange kommuner er for dårlig, og at specielt kvaliteten af skolefritidsordningerne i mange kommuner er for dårlig, pålægges regeringen at
- sikre pladsgarantien ved en lovfæstelse af denne ret på samme måde, som der er lovfæstet ret til grundskoleundervisning,

- sikre kvaliteten af dagtilbudene ved at skærpe det kommunale tilsyn og indføre en miljølov for børn, og
- sikre, at skolefritidsordningerne bliver underlagt det samme tilsyn som daginstitutionerne.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 19).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Sonja Albrink (CD):

Kernen i det, som denne debat har drejet sig om, er, at langt de fleste forældre befinder sig på arbejdsmarkedet. Deres børn kan ikke gå derhjemme. Uanset hvordan vi vender og drejer argumenterne, kan vi ikke komme uden om, at hvis vi ikke vil tvinge den ene af forældrene til at blive hjemme hos børnene, er der brug for pasningstilbud af en rimelig kvalitet.

I CD mener vi, at det er i samfundets interesse, at forældrene kan uddanne sig og gå på arbejde. Det er på arbejdsmarkedet, de værdier, der finansierer den danske velfærdsstat, skabes, og derfor er det i alles interesse, at vi sørger for ordentlige pasningsmuligheder.

Hvis kvantiteten ikke er i orden, får vi problemer på arbejdsmarkedet, men kvaliteten er mindst lige så vigtig. Hvis ikke vi kan tilbyde vores børn ordentlig omsorg og pasning og give dem et godt pædagogisk indhold i pasningsordningerne, vil vi komme til at høre meget mere om helt uacceptable forhold ude i skolerne, end vi allerede gør i denne tid. Hvis folkeskolen skal have en rimelig chance for at yde en anstændig præstation, er det afgørende, at de børn, som starter i folkeskolen, ikke halter bagefter hverken socialt, sprogligt eller motorisk.

Vi har imidlertid kommunalt selvstyre, og kommunerne bestemmer selv serviceniveauet. Derfor kan man ikke både lade kommunerne styre daginstitutioner og børnepasning og så diktere fra centralt hold, præcis hvornår og hvordan pasningsgarantien skal realiseres, og hvordan pasningstilbud skal udformes.

Derfor synes jeg ikke, det er helt rimeligt at klandre regeringen for at gøre for lidt. Regeringen kan fremsætte hensigter og henstillinger og sørge for, at de økonomiske forudsætninger er til stede, når man indgår økonomiaftaler med kommunerne, men herefter er det op til kom-

munerne at træffe beslutninger om, hvordan de vil bære sig ad.

Dermed har jeg så også sagt, at vi tror, at det er kommunerne selv, der har nøglen til forbedringerne. Det er jo sådan, at nogle kommuner kunne bruge lidt mere energi på at holde serviceniveauet oppe i stedet for at holde skatten kunstigt nede; man får sjældent mere, end man betaler for. Andre kommuner anskuer stadig væk problemet igennem gamle ideologiske briller: Børnepasning skal foregå på en bestemt måde, siger de. Men i realiteten er det jo fuldstændig ligegyldigt, hvem der står for opgaven, bare den bliver udført ordentligt. Kommunerne har et stort ansvar i den sag. Det må regeringen opfordre dem til at løfte.

Til sidst vil jeg gerne minde om, at kvaliteten og mængden af pasningstilbud i høj grad også er et mellemværende mellem borgerne og de kommunale politikere. Og der er jo ikke så lang tid til, at der er noget, der hedder tirsdag den 18. november, hvor man skal ud og sætte sit kryds, så hvis man ikke er tilfreds, har man stadig væk en mulighed for at sætte nogle andre mennesker til at forvalte det, man gerne vil.

Jeg skal til slut meddele, at vi ikke stemmer for de to fremsatte forslag til vedtagelse.

Poul Nødgaard (DF):

Hvis jeg siger, at kommunerne rent ud sagt knokler for at løse pasningsproblemerne, så tror jeg ikke, jeg overdriver på nogen måde. Derfor er det måske også lidt besynderligt, at Folketinget gang på gang skal have en debat om dette emne, for jeg synes, utrolig mange kommuner, stort set alle kommuner, arbejder meget, meget seriøst..

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge SF's ordfører, der jo, så vidt jeg har forstået i hvert fald, kører så meget på det nærdemokratiske, om det er helt rimeligt, at Folketinget gang på gang bliver stillet over for at skulle vedtage en eller anden dagsorden, der pålægger kommunerne det og det og det. Men det kan jeg formentlig få et svar på på et senere tidspunkt.

Hvad er sandheden egentlig bag hele pasningsproblematikken? Ministeren, tror jeg, opgav tallet, jeg kan ikke helt huske, det var i hvert fald mange, mange tusinde, et femcifret antal pladser, der er oprettet i dette land inden for det sidste 1 til 2 år. Alene i min egen kommune, Ringsted – det er sådan en lille beskeden landkommune på 28.000 indbyggere – har vi etableret 500-600 pladser inden for det sidste år.

Hvis Ringsted Byråd så og hørte den debat, der finder sted her, tror jeg, de ville være lidt kedede af, at de ligesom blev sat under anklage for, at de ikke gjorde noget.

Så vil jeg sige med hensyn til pladsgaranti – jeg sagde det i et tidligere indlæg, men nu vil jeg godt lige gentage det her – at det altså sådan set ikke er et ord, jeg bryder mig så forfærdelig meget om. Nej, det, vi skal arbejde for, er – og det gør kommunerne – at ventetiden er så kort som overhovedet mulig. Det må være kravet eller i hvert fald det, der er ønsket.

Så synes jeg også, at debatten i dag har drejet sig en del om kvaliteten, men man har bare brugt udtrykket, at der skal være kvalitet i pasningerne. Jeg synes, der har været meget få ord bag ordet kvalitet. Og jeg kan måske ikke sætte så mange på, men jeg kan så bare sige, hvad Dansk Folkeparti mener med ordet kvalitet. Det er, at der er nogle meget trygge rammer at passe børnene i. Og under ordene »trygge rammer« sætter jeg to ord, og det er, at der er nogle mennesker bag pasningen, som har kærlighed til børnene, og så lægger jeg også bag det, at der er nogle gode bygningsmæssige rammer.

Der må jeg så sige, at det sidste ikke altid er tilfældet, for man har så travlt med at lave nye institutioner, at man nogle gange glemmer at vedligeholde de gamle institutioner. Så dér vil jeg så komme med en lille bekendelse, at der er nok en hel del institutioner for børn, der – det synes jeg i hvert fald, når jeg kommer og afleverer mine børn – godt kunne trænge til det, der hedder en kærlig hånd bygningsmæssigt. Og den kærlige hånd bygningsmæssigt set tror jeg måske skulle være det, vi skulle ønske i de kommende par år, i hvert fald i min egen kommune.

Men så er der også en anden ting, der har været meget lidt inde i debatten, og det er jeg egentlig lidt forbavset over, når vi er så langt fremme – vi er ved den sidste ordfører – og det er den måde, man passer børnene på. Selv om SF ikke direkte har sagt det, så ligger der sådan mellem ordene og mellem linjerne også i forslaget til vedtagelse, at man forbinder en pasning af børnene med, at det helst skal foregå på institutionsniveau.

Der er vi altså i Dansk Folkeparti af den opfattelse, at børnene bliver passet utrolig godt også hos vores utrolig mange gode, jeg kalder dem stadig væk: dagplejemødre. Jeg ved godt, at det hedder dagplejere. Der er nogen, der har sagt, at en dagplejemor aldrig kan blive mor for

børnene, men jeg kalder hende alligevel dagplejemor, da hun så stor en del af dagen har med barnet at gøre. Så jeg vil fortsat tillade mig at kalde hende det. Vi synes, det er en glimrende ordning, og jeg ville godt se, hvordan vi overhovedet ville klare hele vores pasningsproblem, hvis ikke netop vi havde de titusindvis af danske hjem, hvor en god, erfaren mor stiller sig til rådighed for at passe 3, 4 og nogle gange 5 børn.

Og nu skal jeg sige noget, der måske kan bringe lidt brand ind i diskussionen, for det er man også gået uden om som katten om den varme grød. Man skulle måske tage under overvejelse at gøre det, man har gjort i en socialdemokratisk styret kommune som Aalborg, hvor man har haft mod til at sige til folk, der er hjemmegående, fordi de måske er arbejdsløse, måske ledige, at de måske godt kunne trække børnene ud af en pasningsordning og overlade pladsen til folk, der har mere brug for den, fordi de er i arbejde.

Jeg ved godt, det er et fyord, og jeg kan se, at lige i dette øjeblik springer både SF og Enhedslisten og måske også socialministeren op af stolen. Men det er der bare ikke noget at gøre ved, for jeg bliver nødt til at få disse ord ud. Jeg tror selv, at både arbejdsløse og andre, der har mulighed for selv at passe børnene, vil kunne forstå, at de, der skal på arbejde og ikke har nogen pasningsmulighed, burde have første-prioritet.

Jeg vil vende tilbage til Aalborg Kommune. Læg mærke til, hvad de har gjort: De har sagt, at arbejdsløse og andre hjemmegående kan få plads til deres børn i løbet af en uge, hvis de vender tilbage til arbejdsmarkedet. Jeg siger det her, fordi jeg synes, at jeg i hvert fald selv har brug for at sige det, og fordi jeg tror, at store dele af den danske befolkning deler det synspunkt, at de, der virkelig har brug for en pasningsmulighed, skal have førsteprioritet.

Så vil jeg i øvrigt sige om de forslag til vedtagelse, som SF og Enhedslisten har fremsat, at de ikke har et indhold, som Dansk Folkeparti kan stemme for.

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal sige tak for debatten om børnenes forhold og har nogle enkelte kommentarer til de forskellige ordførere og først til socialministeren.

Jeg håber, debatten har gjort socialministeren mindre trist, for egentlig synes jeg, det har

været en udmærket debat. Socialministeren lagde i sit indlæg vægt på det, der hedder frit valg-ordningen – og det samme gjorde Venstres og De Konservatives ordførere – som en af de ting, der skulle have betydning med hensyn til ventelisterne. Men må jeg ikke bare minde om, at mig bekendt er det sådan, at under frit valg-ordningen er der i dag et sted mellem 1.500 og 2.000 børn – mellem 1.500 og 2.000 – og det skal sammenholdes med, at vi har daginstitutioner, hvor der er plads til ½ million børn – 500.000 børn! Jeg siger det bare, fordi jeg ikke synes, man har stor sans for proportioner, hvis man mener, at den lille ordning til mellem 1.500 og 2.000 børn løser problemet. Det vil jeg advare imod at mene.

Til hr. Peder Sass, der gjorde opmærksom på, at SF tidligere har rejst forespørgslen, vil jeg bare sige, at det er udtryk for utålmodighed. Vi synes faktisk, det er en pligtig opgave at sikre, at de børn, der har brug for en daginstitution-plads, også kan få den, og så lang tid det ikke sker, vil vi formentlig blive ved med at rejse debatten.

Hr. Peder Sass var i sit indlæg også inde på skolefritidsordningens kvalitet – eller man kunne måske sige mangel på samme. Hvad er det så, SF foreslår her? Vi skriver i forslaget til vedtagelse, at vi synes, at de regler og normer, der gælder i øvrigt, også skal gælde for skolefritidsordningen. Det vil medføre tre konsekvenser:

For det første vil forældrebetalingen blive 30 pct. og dermed komme på linje med taksterne på dagsinstitutionsområdet i øvrigt. Jeg vil godt bede hr. Peder Sass svare på, om man ikke er enig i, at vi skal prøve at fastholde loftet på 30 pct. på børnepasningsområdet, og om det ikke er utilfredsstillende, at en række kommuner lader prisen stige til over de 30 pct.

For det andet vil vi sikre et areal på 2 m² pr. barn. Det er jo ikke noget højt krav, det er ikke noget ekstremt krav at sikre, at et barn har 2 m² at røre sig på. Og for det tredje vil vi prøve at sikre en minimal normering, så der også er lidt voksne i vores skolefritidsordninger.

Hr. Erik Larsen bekræftede i sit indlæg det, jeg selv sagde, nemlig at nogle kommuner i øjeblikket er ved at bevæge sig væk fra pasningsgarantien. Det vil sige, at hr. Erik Larsen har det samme indtryk fra virkeligheden, som jeg har, og det er dermed bekræftet, at det er et rigtigt indtryk.

Fru Ulla Solvang spurgte: Hvad er kvalitet? Jeg tror altså ikke, man kan diskutere kvalitet,

hvis man ikke forholder sig til to ting. Den ene hedder plads, for man kan ikke have god kvalitet i daginstitutioner, hvor så mange børn bliver proppet sammen på så lidt plads. Den anden hedder voksne, for man kan ikke have kvalitet, hvis der ikke er et minimumsantal voksne sammen med de børn, der skal passes. Kvalitet er selvfølgelig også mange andre ting, og det er vi meget villige til at tage en fortsat diskussion om.

Hr. Tom Behnke efterlyste forslag, der drejede sig om mere tid. Jeg skal sige til hr. Tom Behnke, at vi har tre forslag i SF, som vi vil præsentere i dette her efterår. Vi har tidligere gjort det, og vi håber på Fremskridtspartiets støtte. Det ene forslag er at forlænge barselordloven; det andet forslag er at sikre nedsat arbejdstid for småbørnsfamilier og tilrettelægge det sådan, at det ikke koster noget for lavtlønsfamilierne, og det tredje forslag er at sikre nogle bedre forældreorlovsordninger. Det er de tre måder, hvormed vi kan bidrage til at skaffe mere tid og dermed et bevis på, at det vil vi også gerne.

Både hr. Tom Behnke og hr. Poul Nødgaard rejste det spørgsmål, om man ikke igen kunne smide de arbejdsløse børn ud af daginstitutionerne. Til det vil jeg godt sige, at et af de store fremskridt, vi fik igennem med den ny servicelov, er, at det kan man ikke mere. Jeg synes, det er et stort børnepolitisk fremskridt, at vi ikke længere giver os af med at sortere børn, så arbejdsløse børn bliver sorteret væk fra de andre børns fællesskab, og jeg vil godt gentage til hr. Poul Nødgaard og hr. Tom Behnke, at det kan man altså ikke. Det ville være i modstrid med den servicelov, Folketinget vedtog, lige før vi gik på sommerferie sidste år.

Jeg skal runde af med at sige, at det har desværre været en debat uden mange løfter fra socialministeren og regeringspartiernes side, og det er ærgerligt. Det er ærgerligt, at vi ikke får den pladsgaranti, der betyder meget for de forældre, der venter på en plads til deres børn. Men jeg skal henlede opmærksomheden på det, som mange andre ordførere også har sagt, at der er jo kommunevalg den 18. november, og her får man mulighed for at stemme på nogle af de partier, for hvem dette område er vigtigt.

Tak for debatten.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Vi hørte under første runde hr. Villy Søvnald sige, at i den periode, hvor han har været formand for socialudvalget i Kolding, hvor borgmesteren er socialdemokrat og sidder på SF's nåde, havde man indført pasningsgaranti i Kolding Kommune. Men jeg vil godt spørge hr. Villy Søvnald, om det er at indføre pasningsgaranti, når man efter 1 år på posten havde 460 børn stående på venteliste.

Skal jeg tage et år mere? Da hr. Villy Søvnald havde siddet 2 år på formandsposten, var der 710 børn på venteliste, og når vi kommer frem til i dag, er ventelisterne stadig ikke afskaffet i Kolding. Er det så andet end ordflorem fra SF's ordfører?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Med al mulig respekt for, hvad det er rimeligt at bruge Folketingets tid på, har vi haft én runde om de specielle forhold i Kolding, og jeg vil bede om, at vi ikke diskuterer børnepasning på den måde, at vi tager 275 kommuner på langs.

Jeg synes, at det, der er vigtigt, og som Venstre kunne forholde sig til, men som Venstre ikke har villet forholde sig til, er, om man vil være med til at sikre børnene en plads. Det gør man, hvis man stemmer for SF's forslag, men det forstår jeg at Venstre ikke vil, og det synes jeg alt rigeligt understreger Venstres position i denne debat.

Formanden:

Den sidste omgang korte bemærkninger, inden vi går til afstemning om forslagene til vedtagelse. Hr. Jens Vibjerg.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Jeg synes, der skal både være rimelighed og troværdighed i det, man siger fra Folketingets talerstol, og hvis man vil pålægge alle kommuner en pasningsgaranti eller sågar en pladsgaranti, synes jeg, det var rimeligt, at man gik foran det sted, hvor man selv havde magten til at gøre det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 18 af Villy Søvnald (SF) (se ovenfor) forkastedes, idet 9 (SF og EL) stemte for, 92 (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) imod.

Forslag til vedtagelse nr. V 19 af Bruno Jerup (EL) (se ovenfor) forkastedes, idet 9 (SF og EL) stemte for, 90 (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 42: Forslag til lov om forhøjelse af hædersgaver. Af Bruno Jerup (EL), Tommy Dinesen (SF), Arne Melchior (CD) og Pia Kjærsgaard (DF) m.fl. (Fremsat 23/10 97).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

De mennesker, der deltog i modstandsbevægelsen under Anden Verdenskrig og pådrog sig skader, der gav dem ret til en erstatning, har også gennem årene modtaget en hædersgave.

Hædersgaven var i begyndelsen, altså lige efter krigen, 800 kr. om året. Hædersgavebeløbet er blevet forhøjet flere gange siden, senest den 1. januar 1997 fra 5.800 kr. til 6.800 kr. Vi havde ved den lejlighed og har flere andre gange haft en debat her i salen om, hvorvidt det var et passende beløb, når man tager de menneskers indsats i betragtning, eller om beløbet skulle være større, og hver gang har et antal medlemmer af Folketinget ment, at vi for at påskønne de menneskers indsats på ordentlig vis var nødt til at give dem et større beløb end det, de nu får, altså 6.800 kr.

Jeg har flere gange på regeringens vegne foreslået forhøjelser af hædersgaven, der glædeligvis er blevet vedtaget; jeg har også afvist de beløb, der har været på tale på lige fod med det beløb, der bliver foreslået i det forslag, vi

behandler her. Som jeg har gjort andre gange, vil jeg også i dag afvise forslaget og sige, at vi netop har forhøjet hædersgaven og flere gange har understreget den tak, vi er de mennesker skyldige for deres indsats under krigen.

Grete Schødts (S):

Socialdemokratiets tilslutning til forhøjelse af hædersgaven sluttede på dagen, hvor vi alle i enighed markerede 50-året for befrielsen med en ekstraordinær forhøjelse, så jeg kan meddele på Socialdemokratiets vegne, at vi ikke kan støtte lovforslaget.

Erik Larsen (V):

I sidste folketingssamling behandlede vi et forslag, som var identisk med det forslag, der foreligger i dag, og ved den lejlighed udtrykte vi vores synspunkter om forslaget. Vi havde en, kan jeg vist godt tillade mig at sige, følelsesladet debat og drøftelse dengang, og da forslaget her ikke adskiller sig væsentligt fra det forslag, vi behandlede i sidste samling, skal jeg meddele, at Venstre ikke kan støtte forslaget.

Karen Højte Jensen (KF):

Det Konservative Folkeparti har tidligere, og det vil vi gerne gøre igen, udtalt stor respekt for og anerkendelse af den indsats, som de mennesker, forslaget handler om, ydede under krigen. Men som andre har sagt, er forslaget identisk med det, vi debatterede i sidste samling, og på den baggrund skal jeg sige, at jeg ikke har noget nyt at tilføje.

Tommy Dinesen (SF):

Det er jo ikke den store debat, der kommer i gang på baggrund af dette lovforslag.

Nu er det ikke hver gang, SF er med til at fremsætte et forslag, der skal behandles år efter år, men i dette specielle tilfælde synes vi nok, at vi godt ville være med til at fremsætte det en gang til. Vi gør det bl.a., fordi det ikke bare er, som ordførerne fra Venstre og De Konservative har sagt. Der er jo kommet noget nyt frem, alle har ligesom pudset glorien og sagt, at de godt ville være med til at se på det og i hvert fald havde stor forståelse for forslaget.

Når vi er medforslagsstillere igen, er det derfor en fremstrakt hånd fra SF's side til de andre partier, der har sagt nej tidligere. De får her en mulighed for at stemme ja til noget, som alle inderst inde er enige i er det rigtige. Men der er jo ikke meget, der tyder på, at den udstrakte